

zdravnikov zavrženo živino se je vkljub temu odposlalo. Da se teža zviša, dalo se je volom mnogo soli, potem suhe mrve in končno veliko vode. Tudi pri raznih drugih dobavah so izvršili laški „patrioti“ velike sleparije.

Zobna kréma

KALODONT

Ustna voda 40

Novi papeževi nuncij na Dunaju.

Kakor smo že poročali, umrl je pred par dnevi papežev nuncij Bavena na Dunaju. Izredno hitro bil je imenovan njegov naslednik v osebi monsignora Scapinelli di Leguigno.

Msgr. Scapinelli
Nuntius in Wien.

pinelli di Leguigno. Novi nuncij, katerega sliko prinašamo, bil je doslej v Rimu tajnik za izredno duhovniške zadeve. Baje je prevzel novo službo nerad in le za tri leta.

Dopisi.

Konjice. Pretekli teden se je vršil tukaj zanimiv prizor za naše pobožne in svete klerikalce, katere nam tudi pripravlja in pošilja sem gori iz Draževasi Žički fajmošter Kosar. Enega izmed teh pobožnejših Robara Jerneja je kar žandar v sredi našega trga v imenu postave s seboj vzel zaradi kraje. Ta možicelj čaka sedaj na odkritje še drugih njega zadevajajočih enakih hudodelstev v zaporu. Prišel je ta Kosarjev Robar z najčistjšo vestjo s svojim švogram pisma delat in roka pravice ga je kar na pravem prostoru našla. Značilno pa je to, da je fajmošter Kosar s tem Robarjem najboljši prijatelj. Par večerov poprej sta še vkup v farovžu z drugimi sladkimi bratci furež obhajala in se prav dobro mastila z mašo, katero je Kosar po Žički fari nabermal.

Iz Kozjega. Vsaka reč ima svoj konec, tako tudi nekdanje sloveče tržke požarna bramba. Od leta 1909, odkar so odstranili dvojezični napis na gasilnem domu in spremenili povelje v slovensko, gre vse rakovo pot. V gasilnem domu imajo sedaj miši in podgane komando. Poveljnik glej, da te nedolžne živalice, katere zdaj gnezdi v čeladah in drugod, nekdanj takorekoč prve požarne brambe na Spodnjem Štajerskem ne ugonobijo. Kdo se pa je svoječasno zavezal, bolj globoko v žep seči? Zdjaj naj tisti „na pomoč“ hitijo! Ja, dragi čitatelj, misliš, da ne bi bilo boljše namesto „gasilnega društva“, kako klerikalno n. p. katoliško izobraževalno društvo, društvo za farne device ali društvo klerikalnih zvezdoštevcev? Taka društva bi bila za naš napredni trg, ker bi lahko z dobrim izgledom vsako bližnjemu pretečo nesrečo odstranila. Danes nimam časa več povedati, pa bom drugi o vzgoji in „tobaku“ se še širneje izrazil. Balto.

Rajhenburg. (Nesreča). 18 let stara posestnikova hčer Antonija Šošterč v Reštajnu nad Rajhenburgom je šla v sredo dne 31. prosinca po kruh v škeden, in je na potu z nožem tako nesrečno padla in se s tistim v vrat zabodla, da je v par urah umrla. Tako dolgo je še živela, da je bila od duhovna iz Zagorja prevedena. N. p. v m.!

Bohova pri Hočah. Dragi Bohovljani! Kakor sem slišal, bodo pri vas v kratkem občinske volitve in to že našega kaplana Ivana Baznika zelo skrbi, ker on že zdaj na poti vaše kmete zastavlja ter jih prav lepo nagovarja: Vi boste ja volili z našimi (klerikalci), da se nam zopet našo občino v našo slovensko krilo nazaj zvali! Viš ga Baznika, za občinske volitve skrbi, ali verouk v Razvanski šoli čisto opusti, ker mu za nemško učenje naših malih ni. Tak, gosp. Baznik, kateri kaplan verouk opusti in se za občinske volitve briga, tak naj mašniški stan zapusti... Dragi Bohovljani, Vi pa s korajžo naprej, da Vas črna tema ne doleti!

En potovalec iz Hoče v Razvanje.

Iz Jesenic. Občinske volitve bodo vsled kurza gospodarske stranke v I. razredu razveljavljene, v II. in III. razredu pa radi sleparstva klerikalnih agitatorjev. Tako bode famozni fajmošter Jeseniški vasi ven sfrčal! — Šola. Znani vaški fajmošter še vedno Jeseničane farba in jim obeta 8 razredno ljudsko šolo, potem meščansko in nazadnje univerzo! To bi bilo vse lepo, samo ako bi bilo res? Po naših mislih imamo za pričakovati 8 razrednico tako, kakor judje izveličarja! Capito? Tedaj bomo še čakali na novo 4 razrednico nekaj let; nam tudi prav! Ker vemo, da njegove izjave in podpisi pri oblastih toliko veljajo, kolikor Skubič na Jesenicah, namreč — nič! Ko je bil še na Vrhnikih za kaplana, so marširali vsi njegovi dopisi pri c. kr. vladi v tako zvani „Papierkorb.“ Vaški fajmošter in fabriksinšpektor Anton Skubič je v tukajšnji tovarni zasačil več delavcev in med njimi samo pristne ajmohtarje, da so kupovali nenravne razglednice. Ovadil jih je orožnikom, seveda bodo sedaj ti izvoljeni ajmohtarji à la Novak, Pretnar itd. preizkuševali v Kranjski-gorskih zaporih sladke urce, ki so jih doživeli z fajmoštrom Skubič-om na Jesenicah! O pikantnostih raznih rimskih doktorjev, katere so se vršile v Jeseniških hotelih, pa za danes še zamolčimo in tudi v istih devičarjev, kateri so na kolenih omožene žene radi nenravnega obnašanja prosili za odpuščanja!!! — Skubič, pometajte prej pred lastnim pragom!!! Capito!!!

„Vinar sv. Petra.“

Kakor znano, ima ves klerikalizem lažljivo in vsled tega protikrščansko podlago. Med drugim farbajo klerikalci tudi vbogo ljudstvo, da je papež „vbogi jetnik“, ki mora v Rimu „na slami spati“ itd. Ta laž ima edino ta namen, da bi se lažje iz itak revnega ljudstva kolikor mogoče veliko denarja izsesalo. Pod pretvezo, da je papež „vbogi jetnik“, nabirajo klerikalci namreč denarje pod imenom „vinarja sv. Petra.“ Od najrevnejšega človeka, od slehernega berača vzamejo zadnji vinar.

To beračenje ima „lepe“ uspehe. Kajti glasom računov rimskega doktorja Rutili naberejo klerikalci vsako leto okroglo 3 do 5 milijonov kron denarja pod imenom „Petrovega vinarja.“ Kadar delajo posebno reklamo za to izsesavanje revežev, dobijo seveda še mnogo več. Tako so nabrali leta 1900 skupaj več kot 18 milijonov kron.

Zanimivo pa je, da od vsega tega denarja papež sam niti vinarja ne dobi. Pač pa dobijo od tega krvavega denarja kurijski kardinali, ki jih je okroglo 25 in „ki nimajo nobenega drugega namena, nego da se mastijo v Rimu“, vsak po 26.000 kron na leto, skupaj torej več kot pol milijona; k temu pride še 150.000 kron za njih stanovanja, nadalje slučajni izdatki za izredna poslastičstva itd. Ti kurijski kardinali koštajo na leto okroglo en milijon kron. Istotako en milijon se izda za papeževe nuncije, politične zastopnike, delegate itd., od katerih dobivajo vsak od 16.000 do 60.000 kron na leto. Potem pride velikanska množica nižjih uradnikov in uslužbencev, ki vsi skupaj nimajo ničesar opraviti; tako n. pr. „papeževi generalni poštarji“, „Oberstallmeisteri“, tajni „Haushofmeisteri“, „raznaševalci zlate rože“ (!!), „zastavonoše svete katoliške cerkve“ itd.; to so službe, katerih imejitelji so navadni postopači, ki „žrejo“ iz ljudstva izsesani denar. Nadalje „žrejo“ ta denar nobel-garda, palačna garda, švicarska garda,

papeževi orožniki (ki nosijo vsi le svoje lepe uniforme špacirati!), pompierji. Nadalje stari vpokojenci bivše cerkvene države; ko je namreč ta cerkvena država ponehala, hotela je italijanska država vse njene uradnike prevzeti; ali klerikalci tega v svoji domišljavosti niso dopustili, marveč so raje vsem tem uradnikom dali celo plačo kot penzijo; zdaj morajo vbogi ljudje s svojimi od ust prihranjenimi krajcarji te lene penzioniste živeti; od leta 1870 so ti „penzionisti“ več kot 50 milijonov kron „požrli.“ Končne ostanke „Petrovega vinarja“ pa „požre“ cela vrsta tatov in sleparjev, ki se redijo okoli papeževega dvora kakor kobilice na mastnem travniku...

In kdo plačuje vse to? Ljudstvo, katoliško ljudstvo, revno ljudstvo, ki hira v lakoti in trpljenju...

Kmetski stan.

Čast kmetskemu stanu, on je najlepši na svetu!

Kadar se poleti krasno petje ptice začne, kadar se dviga solnce s svojo krasoto žarkov k dnevnemu delu; kadar se žitja zlati blagoslov proti zemlji priproguje in se krasota krasote dotike, — vse to ima edino kmet na svetu, medtem ko pokriva težki dim hiše v mestu in se poraja tam otožnost v srcih...

In vendar je cilj ljudi le mesto. Noben fantič, nobeno dekle ne pomisli, kako sveta je domovinska gruda.

Odhajajo, potujejo v mesto, medtem ko stoji na deželi kmet v težki bedi. Sam je, sam za delo, za obdelovanje njive, proč je sin, prosi hčerka, da si poišče ta boljše sreče. In tako gre naprej, leto za letom; nikdo ne mara kmetsko težko delo izvrševati in sam je kmet preslaboten. Le edinost dela nas močne!

Gusta Habernig
Sörg na Koroškem.

Novice.

Koliko pismov se piše po svetu? Poštni zavodi vseh dežel po svetu razpošiljajo vsako leto okroglo 3.300 milijonov pism; torej vsak dan nekaj čez 9 milijonov, vsako uro 376.711 pism, vsako minuto 6.278 pism in vsako sekundo 104 pism. Ako bi se vsa ta pisma skupaj imelo, tehtali bi 38 milijonov kil. Drug poleg drugega položen pokrila bi pisma 44.000 hektarjev. Ker imamo na svetu okroglo 1.581 milijonov ljudi, pride na vsakega človeka letno dveje pism.

Od straže obstreljena. Brata Johan in Franc Polka na Dunaju nadlegovala sta v pijanosti vojaško stražo na Schmelzi. Vojak ju je svaril, ali ker sta mu hotela patrontaško vzeti, je nanja ustrelil. Oba brata sta bila tako težko ranjena, da sta kmalu nato umrla.

Draga poštnina. Neka londonska firma od poslala je pred kratkem iz Rusije na Avstrijo vrednostno pismo, za katerega je morala z določeno zavarovalnino vred 4.512 K poštne plačati. Na prvi strani pisma prilepljenih je 281 znamk po 10 rublov. Za to poštino bi se bilo seveda lahko posebnega uradnika poslalo.

Bogastvo Rotschildov. Vkljub poročilom o velikanskem premoženju posameznih ameriških milijarderjev je vendar dejstvo, da so Rotschildi še vedno najbogatejši na celem svetu. Družina Rotschildov ima namreč okroglo 9.500 milijonov premoženja. S tem velikanskim kupom denarja ne more nikdo tekmovati. Mi imamo več kot 1.500 milijonov ljudi na svetu. Rotschildi bi lahko dali vsakemu človeku na svetu po 6 kron in še bi jim velikansko premoženje ostalo.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Franz Woschnagg †

Iz Šoštanja prihaja žalostna vest, da je tamkaj umrl g. Franz Woschnagg starjši. Pokojniku morajo prijatelji in sovražniki priznati, da je spadal med najplemenitejše značaje malega tega mesta in spodnje Štajerske sploh. Šoštanjski domačin je bil pokojnik

vsvaril je svetovnoznano usnjarsko industrijo, ki dela njemu in mestu čast. S to industrijo tesno spojen pa je tudi razvitek Šoštanja samega. Pokojnik se je zlasti odlikoval z izredno velikimi darovi človekoljubja; bil je pravi oče mesta Šoštanj. Šele pred 4 leti je podaril prebivalcem po cesarju Francu Jožefu I. imenovano mestno ubožnico. Koliko dobrega je revežem, delavcem, deci storil, ni za popisati. Vse prebivalstvo mu bode tudi ohranilo lepi spomin. Lahka bodi odličnemu možu domača zemljica! — Dostavek: S kako ljubeznijo je nepozabljeni pokojnik Woschnagg na svojem domovinskem kraju visel, kako je do zadnjega trenutka človekoljubno čutil, dokazuje tudi njegov testament. Vkljub temu, da je v življenju lepo premoženje revežem podaril, spomnil se jih je tudi še v smrti. Zaprtil je m. dr. sledeče darove: delavcem fabrike za usnjo 6000 K, ubožcem mesta Šoštanja 6000 K, za stolp mestne cerkve 8000 K, prostovoljni požarni brambi 1000 K, sosedni požarni brambi v Schmerzdorfu 500 K in bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu 1000 K. Čast pokojnemu dobrotniku!

Ljudski škodljivci, to je pravi naslov za slovensko-klerikalne poslance, kateri so razbili iz političnih vzrokov štajerski deželni zbor. V naslednjem naj pojasnimo le en del ljudskega oškodovanja od strani slovenskih poslancev: V svoji seji dne 3. januarja 1905 naročil je štajerski deželni odbor, naj napravi proračun za podporo okrajnih zastopov glede zgradbe novih okrajnih cest in izboljšanja starih cest 1. in 2. razreda. Okrajni zastopi poslali so nato cestni program za prihodnjih 10 let skupno s tozadevnim stroškovnim proračunom. Na tej podlagi izdelal je deželni odbor skupni program za podporo glede cestnih zgradb, ki bi se imel deželni zbornici predložiti, tam skleniti in uveljaviti. Vsled prvaške obstrukcije pa se to ni moglo zgoditi in vsi upi okrajnih zastopov ter prebivalstva so splavali po vodi... Gré se tukaj za okroglo 4 milijone kron, katere so slovenski poslanci štajerskem ljudstvu oropali. Več kot ena tretina pade na spodnji Štajer. Na spodnještajerske okraje odpade bi sledeče podpore:

okraj	skupni troški	deželna podpora
Celje	670.000	223.380
Kozje	470.000	345.000
Vranks	80.000	29.150
Ormož	190.000	63.330
Konjice	240.000	120.000
Sevnica	10.900	3.640
Marenberg	500.000	100.010
Maribor	135.000	45.000
Zg. Radgona	40.000	13.330
Ptuj	188.000	65.000
Rogatec	18.000	9.000
Šoštanj	120.000	60.000
Šmarje	70.000	35.000
Sv. Lenart	345.000	115.000
Laško	90.000	30.000
Slov. Bistrica	200.000	100.000

Torej le pri okrajnih cestah so slovensko-klerikalni poslanci večidel slovensko spodnještajersko ljudstvo oškodovali za 1 milijon 246 tisoč 840 kron. Cela vrsta velevažnih cest se ne bode moglo graditi, drugih se bode moralo zamenariti in nepopravljene pustiti. In te podpore bi ne pomenile nobenih novih bremen; le proračun bi bilo treba dovoliti in deželni odbor bi lahko okrajem te velike svote izplačal. To je le ena zadeva! Ali povedali bomo še na podlagi drugih števil ostala oškodovanja ljudstva, ki je imajo slovenski poslanci na vesti... Kadar bode te vi in vaša živina, vbogi kmetje, trpeli vsled slabih cest, zahvalite se pri slovenskih poslancih, ki so vam te podpore — odjedli!

V marenberškem okraju rodi prvaška gonja prav žalostne cvetke. Pred kratkem sta v neki gostilni v Marenbergu govorila hišni posestnik Reinitz in kolarski mojster Primoschitz. K njima je pristopil od prvaške hujškarije navdahnjeni orožniški stražmojster Kranjčič. Brez vzroka vrge je Reinitz skozi vrata in ga tako hudo pretepel, da so ga morali vsega krvavega proč nesiti. To je pač naravnost neverjetno postopanje c. kr. orožnika, ki bi moral vendar sam v prvi vrsti postaviti rešpektirati. Prepričani smo, da bode pristojna oblast Kranjčiču primerno ušesa navila. Žalostno je le, da škoduje tako divjanje ugledu celega orožniškega stanu.

V Ptuj se vrši v ponedeljek, 12. t. m. ob 1. uri popoldne na mestnem živinskem sejmišču javna licitacija čistokrvne pingavske živine. Priporočamo živinorejcem živahno udeležbo. (Več glej v inzeratu!).

Gospodarska tečaja. Na deželni sadjarski in vinogradniški šoli v Mariboru vršila se bosta v času od 4. do 16. marca dva tečaja, prvi za vinogradnike in sadjereje (teoretičen), drugi pa za viničarje. Natančnejše pogoje za vstop, podpore in naznanilo se razvidi iz tozadevnega inzerata v današnji številki „Štajerca“.

Popravek. V naše poročilo o samomoru uradnika Bortscha v Ptuj si je vrnila neljuba pomota. Bortsch ni bil oficijal pri davkarji, temveč kancelist pri okrajni sodnji. Poneverjenje denarja, ki je bilo vzrok samomora, se je torej tudi pri sodnji, ne pa pri depozitnem uradu zgodilo.

Letni in živinski sejni na Štajerskem.

Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejni, sejni z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejni.

Dne 9. februarja v Pilštanju**, okr. Kozje; v Konjicah**; v Rogatcu (svinjski sejem). Dne 10. februarja pri Sv. Jurju ob juž. žel., okr. Celje; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 12. februarja na Gomilici**, okr. Lipnica. Dne 13. februarja v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Rogatcu*. Dne 14. februarja v Račah*, okr. Maribor; v Sevnici**, v Brežicah**, v Zalcu**, okr. Celje; na Ponikvi**, okr. Šmarje pri Jelšah; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Mariboru*. Dne 15. februarja v Arvežu (sejem z drobnico); na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Šoštanju**; v Gradcu*. Dne 16. februarja v Bučah na Vrenski Gori**, okr. Kozje; v Rogatcu (svinjski sejem). Dne 17. februarja v Brežicah (svinjski sejem).

Trčila sta v bližini Kapele pri Vranskem vozova posestnikov Andrej Korun in Luka Stober. Zadnjega konj je bil pri temu tako ranjen, da je takoj poginil. Stober ima 1000 K škode. Proti Korunu se je vložilo tožbo.

Ukradel je kočarski sin Franc Stropnik pri Vojniku iz Senegačnikovega voza vrečo moke. Ali zasačili so ga kmalu.

Tat. Zaradi tatvine že predkaznovani Karl Lubej ukradel je v gostilni Confidante v Savodni pri Celju 33 K. Ali domači sin ga je zasačil in orožnikom oddal.

Zastrupiti se je hotel z užigalicami v Mariboru fotografski učenec Franc Žgonc. Pripeljali so ga v bolnico.

Vlom. Delavec Janez Gajšek okradel je v St. Janžu sl. g. krčmarja Ograjenšek. A ta ga je zasačil in oddal orožnikom.

Dve tatvini v eni noči. Tat je s ponarejenimi ključji vlomil v hotel „Stadt Wien“ v Ptuj; odprl je 11 ključavnice in ukradel okroglo 50 K denarja ter nekaj mesa. Isto noč je bržkone ista tat tudi vlomil v Wratschkovo gostilno v Ptuj in ukradel 120 K denarja. Sumi se, da je izvršil tatvine brezposelen Franc Koretti iz Ljutomerja, ki je tam pohajal in ki ima že mnogo drugih na vesti.

Dva požara v eni noči so imeli v sv. Lovrencu pri Mariboru. Obenem je namreč pogorela

Novakova gostilna in Lösehnigova elektrarna, žaga ter zaloga lesa. Tržani so le z velikim naporom zamogli razširjenje ognja preprečiti. Posebna hvala gre posameznim možem, brez katerih bi ves trg pogorel.

Žalostne družinske razmere. V družini Artajga pri Vranskem vladajo od smrti očeta nepete družinske razmere. Sin je zadnjič enkrat mater grozno pretepel. Streljal je tudi z revolverjem in razbil vrata.

Poizkus samomora. V Ptuj si je hotel lajtnant pl. Schweiger življenje vzeti. Ustrelil se je večkrat v prsa. Smrtnonevarno ranjenega so oddali v bolnišnico. Vzrok samomora so baje službeni prepri.

Oj ti zabitost. Neizobraženi ljudje držijo še vedno na coprnije in vraže. Sinček Ernest zakonskih Kraker v Slov. Gradcu je trpel na črevesnem katarhu. Stariši so bili tako neumni, da so se obrnili na znano mazačino Jero Cerkovnik. Brezvestna ta babura je svetovala, naj stariši od starega križa popraskajo „grünspan“ (zeleni volk), naj dajo to otroku in naj mu obenem križ na prsa položijo. Zabiti stariši so to storili, poškopili otroka z žegnano vodo in čakali „nadenaravne pomoči.“ Seveda je otrok vsled zastrupljenja hitro umrl. Naznanilo se je stvar sodnji. Upamo, da bodejo mazačino pošteno kaznovali, ko bi ji pri sodnji jezik iztrgali, bi tudi ne bilo preveč. Seveda, glavni krivci so tisti, ki ljudstvo duševno zanemarijo, ki držijo ljudi v zabitosti in babjeverju, ker dobro vedo, da imajo take ljudi veliko lažje pod komando!

Rudarska nesreča. V Trbovljah je padel rudarju Jožefu Polak težki kol na truplo; zlomilo je nesrečnega več reber in ga sploh smrtnonevarno ranilo.

Divjak. Rudar Franc Prek v Trbovljah je vsilil v stanovanje delavke Resman in jo pretepel; z nekim bajonetom je potem rudarja Mraka hudo ranil.

Ponesrečene delavke. V Trbovljah je zmučalo delavki Jeri Kamol nogo, delavki Mariji Bicek pa je nogo zlomilo. Obe so pripeljali v bolnišnico.

Iz Koroškega.

„Mir“ — lažnik!

Kolikokrat smo že dokazali, da je duhovniški „Mir“, kateremu je koroško ljudstvo dalo opravičeno ime „Š-Mir“, navadni podli lažnik. Zdaj je to tudi v koroškem deželnem zboru javno dokazano in celo slovenski poslanec Grafenauer je pritisnil listu „Miru“ pečat lažnika na čelo. Na kratko povedano, je stvar sledeča: V Ljubljani tiskani „Mir“ prinesel je dne 3. februarja 1912 članek, napolnjen z najpodlejšimi lažmi in naperjen proti deželnemu odboru Koroške. V tem članku je „Mir“ trdil, da je deželni uradnik Karl Dörner poveril velikanske svote deželnega denarja, da si je prisleparil le s ponarejenimi poštami koleki 50.000 K itd. itd. Tako je pisal „Mir“. In neumni pristaši slovensko-klerikalne stranke so res mislili, da so med deželnimi uradniki tudi taki sleparji in lopovi, kakor so milijonski goljufi koroške duhovščine. Ali to pot se je „Š-Miru“ pošteno štrana zmešala. Nemški poslanci dr. Waldner, Artur Lemisch in tovariši so namreč v deželnem zboru sami vprašali, koliko resnice je na „Mirovem“ članku. Deželni odbor je na to vprašanje takoj odgovoril in povedal, da ni dežela niti za krajcar oškodovana; v kljub temu je bil dotični Dörner, ki je „črni špicel“, odpuščjen in se ga je sodnji naznanilo. S tem je torej dokazano, da je „Mir“ nesramno lagal! V deželni zbornici je vse na Grafenauerja gledalo, kaj bode on rekel. In Grafenauer je vstal ter rekel, da nima z dotično „Mirovo“ notico ničesar opraviti in da odkloni odgovor.

Kupci,

kateri še hočejo kupiti zimsko blago po ceni naj pridejo v našo trgovino. — Vsakemu se bode ceneje dalo, ker hočemo zimsko blago prodati, in te priložnosti naj nikdo ne zamudi. S tem Vas vabimo, da se sami prepričate in Vas pozdravimo.

L. F. SLAWITSCH in HELLER trgovci v Ptuj.

nost zanjo. Z drugimi besedami povedano: Grafenauer se je sramoval lažnjivega „Mira“ in ga ni niti z besedico branil. Tako je „Mir“ javno za lažnika označen in z njim vsi oni brezvestni hujšaki, ki omadežujejo s politično gonjo duhovniško suknjo. To je odgovor „Štajerca“ na svoječasn „Š-Mirovo“ vprašanje, kaj da mi k temu porečemo. „Mir“ je in ostane lažnik!

Kožentaura. (Občinske volitve). Pišejo nam: V pondeljek 5. februarja so se vršile v hiši župana volitve za občinski odbor Podljudelske občine. Vkljub močnemu napenjanju prvakov, ki so se udeležili pod vodstvom zveziga Limpelna, Podljudelskega škofa in turškega „Londtoga“ volitve, ni se jim posrečilo nobenega izrečnega zastopnika svojih temnih pojmov in odbor spraviti. Volitva je izpadla na predno in nemško prijazno. Tudi v tretjem razredu so bili izvoljeni pristni in pametni kmetje. Klerikalci in „rudeči“ so bili združeni. Znani kameleon v Podgori, ki bi rad zopet županski stol onesnažil, leži čisto znak. Turški „londtog“ je še z daljšim nosom šel v Resnik, kakor ga je prinesel. On je „šiterce“ že navajen. Bog jih vse potrošiti! Izvoljeni so bili: I. razred: Artur Reiner, višji gozdar v Goricah; R. Petrič, p. d. Koval v Goricah; Ignac Ratz, p. d. Mulej v Kožentauri; Andrej Koschat, p. d. Jakob v Kapli, odbornikom. Franc Harnisch, Jakob Isopp, namestnikom. II. razred: Johan Wernig, p. d. Adam v Podgori; Josef Fanzvi, knigovodja v Podgori; Mihael Zbounig, p. d. Merlin v Podljudelju; Anton Ogris, d. d. Zec v Kapli, odbornikom. Josef Riess in Oskar Buda, namestnikom. III. razred: Josef Janc, c. k. poštar v Podgori; Johan Rulic, p. d. Užekar v Kapli; Florian Weračnig, p. d. Petrč, v Kožentauri, Johan Dovjak, p. d. Mesar v Kapli, odbornikom. Jos. Jesenko in Vincenc Ibonnig namestnikom.

Svetnavas. Piše se nam z dně 6. t. m.: Včeraj se je sukal na našem kolodvoru neki dolgi, suhi farček z dolgimi rokami, od zadaj podoben patru Filucius rajnega Buscha. Ko smo ga od spredaj ogledali, smo na naše veselje spoznali v njem znanega Sereinika, po domače Uznjakova Pečija, ki je zopet enkrat osrečil ljubo svojo domovino. Seveda, spomin svoje rajne matere ni znal drugače praznovati, kakor z neumnim skandalom, ki ga je hotel napraviti na kolodvoru. Hotel je uradnike slovensko učiti, pa menda sam ni znal dobro in naposled so se mu vsi smejali. O ti berdija ti! Še „Beschwerbuch“ ni dobil! Če mu je bilo tako „schwer“, naj bi bil v tisti kandiji šel, na kateri stoji „za gospode“. Na tisti parapliidirekcionij naj zapiše svoje pritožbe, saj je tam že več njegovih tovarišev in somišljenikov podpisanih. Obžalujemo Pečija, da se na svoji nemški fari in popred v šolah ni toliko nemški naučil, da bi znal vozni listek zahtevati. Davno že vemo, da v šolah ni bil med najmodrejšimi in pridnejšimi, ampak da je tlačil oslovsko klop, vendar da še toliko ne zna, ne bi bili verjeli. Hvaležni pa smo Pečiju, da napravi zdaj v predpustu vendar malo norčarij, da saj ni tako žalostno. Pa kmalu spet primahaj, Peči!

Gutenstein. Piše se nam: Besede mičejo, zgledi pa vlečejo, po njih dejanjih jih boste spoznali. In smo jih tudi! Torej čujte in potlej sodite! Na dan sv. Janeza t. l. smo zopet plačevali cerkvene stole; mislili si boste: to pa ni nič novega; seve bi tudi ne bilo, a našim dušnim pastirjem, kakor se čuje, primanjkuje vedno in vedno le samo denarja; morajo si nakupiti vsake vrste orodja, torej tudi pajčo ne pozabijo in ta je namenjena za vse ponižne ovčice v celi fari. A v Gutensteinski cerkvi je tako ni treba, saj že tako vsakemu mrzla pot lije od obraza, kadar se vsede v najmodernejše cerkvene stole, ki so že baje biličasno v Noetovi barki za živalska korita; saj ravno tako gledajo. Kdor se vsede vanje, je v nevarnosti, da se zlomijo pod njim in si ne pokvari kakšen od svojega telesa. Blagor jim, ki zavoljo mene trpijo, dejal je naš Gospod, ki je to vse drugače mislil, kot današnji naši črnhi, ki so baje tako študirani, da jih nobena plača ne more zadosti plačati. Da se naš župnik tudi za gostilne prav dobro pobriga, je gotovo, raz prižnice pa udriha ravno čez tiste njegove ljubljence najbolj, zraven katerih se ga včasih navleče, ravno tako kot vsak, ki hvaležno

za prejete vinske dobrote v cestne jarke prekopicne. Ej res je; res, kam plovemo? Imamo tako izvrstne zgled! Nadalje je naš gospod župnik čudno natančen, seve kar se tiče, da morajo drugi proti njemu storiti; ako se pri kakšnem kmetu ali delavcu porodi novorojenček, leteti bi bilo dobro takoj in natančno napovedati pri minuti, kdaj bode volja župniku krstiti; ako se to ne zgodi, je vsakdo v nevarnosti, da se zameri župniku, bolj pa še njegovi nežni kuharici, ki je baje bila nekdanj velika in bogata gospa (seve kdor ji verjame; kdor pa njeno delo in njeno obnašanje sodi, bo naglo uvidel, da ima vsaka kmečka dekla več ponosa kot ta farovška kuharica!) Mnogo bi imeli povedati o farovski ljubezni do tistih, ki svoje težko zaslužene krajcarje nosijo v blažene farovške aržete. To je doživel pisatelj tega dopisa kot že veliko drugih, ki želijo, da popišesh dragi „Štajerc“, celem svetu gusťanske krščanske razmere. Pa tudi naši cerkveni ceľmoštri z našim „slovenskim“ mežnarjem vred so vsi vkup siromaki; zadaj stiskajo pest in si ne upajo kosmato vest kuharice malo podučiti, da ni gospa župnika, ampak dekla, ki bi se imela bolj ponižno vesti in pomisliti, da se ji lahko prigodi, da bode enega lepega dne morala nabasati kofer in jo popihati iz farovža. Dekana v Pliberku pa pozivljamo, da stori svojo duhovsko dolžnost! Tej kuharici so klobuki na angeljskem oltarju napoti; mi ji pa povemo: cerkev je majhna; kam bode ljudstvo šlo, ako ne sme tja, kjer je prostor? Seve, ko bi vsak šel kuharico vprašat, kam sme stopiti, bi se njej dopadlo; a mi rečemo: če se te ženske župnik ne znebi, se je bomo znebili mi! Torej župnik, pomislite, da ima včasih tudi priprosti delavec in kmet kaj za veleвити, ne samo fajmošter in njegova kuharica, kateri je samo kuhinja v varstvo dana. Mi Gusanjske krščanske ovčice, ki vse ponižno potrpiamo, se bodemo spremenili, pomislite, in videli boste, da imamo mi prav, ne pa vi!

Vojak napadalec. Neko učiteljico v Sagrađu pri Celovcu napadel je huzar Juri Szontai; vrigel jo je na tla in jo s sabljo na roki in glavi hudo rani. Potem je zbežal, ali dosegel so ga roke pravice in oddale v garnizijski zapor.

Požigalec. Pred kratkem je pogorela neka kmetijska hiša v Prietschgrabnu pri Sörgu. Zdaj so požigalca vjeli; hotel si je z zavarovalnico dobička napraviti.

Železniška nesreča. V Celovcu je povozil vlak nadkonduktorja R. Scheran; nesrečnej je tako težko ranjen, da je v smrtni nevarnosti.

Srečo sta imela v Beljaku Ernst Speer in Rudolf Lakowitsch. Ko sta iz voza neki „strohsack“ vzdignila, začula sta v njem čudni ropot. Prerezala sta „strohsack“ in našla v njem 4520 kron. Zanimivo je, da je imel „strohsack“ že razne lastnike. Najditelja sta zadevo oblasti naznanila.

Razne nesreče v Beljaku so se zgodile tekom par dni. Delavec Leitner se je pri delu s sekuro v nogo udaril in težko rani. Hčerki delavca Finka zopet je skoraj roko odtrgalo. Hudo ranjen bil je tudi še neki drugi delavec. Uradnik Klinserer pa je padel in si nogo zlomil.

Pri „rodlanju“ sta ponesrečila pri Lipi dva dečka; prvi si je nogo zlomil, a tudi drugi je hudo ranjen.

Ponesrečeni otroci. Na poti iz šole prišla sta v Švabeku dva šolska otroka v snežni vihar. Vkljub temu, da ju je 50 oseb iskalo, niso ju najšli. Bržkone sta nesrečna otroka v snegu zmrznila.

Nesreča. V sv. Mohorju našli so železničarja Thüerner na progi brez zavesti. Kmalu nato je umrl. Doslej se še ne vè, je-li se je zgodila nesreča ali pa le hipna smrt.

Po svetu.

Desetkratni umor iz ljubosumja. V Philadelphii bil je lastnik hotela na enega svojih gostov ljubosumen. Sklenil je vsled tega, da ga umori; pomešal je strupa med jed, ki je bila namenjena dotičnemu gostu. Ali njegova lastna žena je jed pokusila in v par minutah umrla. Poleg tega je še 9 drugih gostov dotično jed jedlo in na zastrupljenju obbolelo. 5 teh gostov je že umrlo, 4 pa so odpeljali v bolnišnico brez upanja, da okrevajo.

Zblaznela mati. V Lorientu na Francoskem zblaznela je žena Lebris, ki je bila že preje enkrat v norišnici. Napolnila je veliki kotelj z vodo, katero je potem segrela. V vrelo vodo pa je vrgla svoje 3 otroke

v starosti od 2 do 5 let. V grozni bolečini so otroci vpili in došli sosedi so jih rešili; ali opečeni so vsi smrtnonevarno. Nesrečno ženo so oddali zopet v norišnico.

Grozni zločin. V ruskem mestu Kologriv so zaprli milijonarja Cheroova. Zločinec je namreč najdaljši morilec, ki naj bi njegovega lastnega sina umoril. 13 sokrivcev so tudi zaprli. Oče je sovražil sina, ker se je ta trudil, da bi prišel zapravljivi oče pod kuratelo.

Blaznost. Veleposesnik Novicky na Poljskem je zblaznel; prerezal je svojim 4 otrokom vratove in se potem sam obesil. Vsi štirje so mrtvi.

Gotovo govejo juho

najboljšega okusa dajo

MAGGI JEVE kocke

à 5 h

Pazite natanko na ime **MAGGI** in varstveno znamko križeva zvezda. Druge kocke ne izvirajo od firme MAGGI.

391

Prva pomoč pri nenadnih boleznih in nezgodah pri živini.

Iz lastne dolgoletne skušnje, ki jo imam kot praktičen živinodraznik, vem, da je ravnanje posestnikov hlapcev, dekel in kravarjev z obolelo živino še zelo preprosto in slabo, da imajo ljudje pomenjkljive, večkrat naravnost čudovite nazore o živinskih boleznih, njih poštenu, vzrokih in zdravljenju, da so pri ravnanju z bolno živino malo spretnej, da ne rečem naravnost nerodni in da trpi vsled tega vse ljudstvo občutno gospodarsko škodo. Mnogo živali in večkrat celo zelo dragocene pogine, ker njih lastniki ali pazniki niso o pravem času opazili prvih pojavov kakšne bolezni, ker jih ne poznajo in se zaradi tega ni mogla o pravem času poskrbeti zvinodrazniška pomoč. Tako izgubijo posamezniki mnogo vrednosti in premoženja in to se pozna tudi na skupnosti. Zaradi nezadostnih in pomanjkljivih obratnih sredstev občutijo take izgube najbolj mali in srednji vinorejci, dočim premožnejši ne zadenejo ravno prevelik običutno. Navadno pride gospodarstvo malega ali srednjega obsega v veliko nevarnost, če pade ena glava živine, ali če se take neizgode ponovijo, kar se prav rado zgodi, saj sledi eni nesreči navadno druga. A tudi večjih gospodarstvih ne ostane brez vpliva, če pogine živad ali jo je vsled obolelosti treba v sili zaklati. Potasi se to pozna tudi pri premožnejšem gospodarju in mu lahko njegovo gospodarstvo pošteno zmeša in zmoti.

Zato bo pač na korist naše živinorejce, obratnike naše živali, in na korist živinorejcev in vseh oseb, ki imajo opravke z živino, če se poučimo o vzrokih in bistvu bolezni cele vrste naše domače živine, pred vsem pa onih bolezni, ki so jako nagle in pri katerih je torej potrebna hitra pomoč. Potem bodo ljudje te bolezni spoznali in jih lahko preprečili in odvrnili, na vsak način pa o pravem času poskrbeti zdravniško pomoč, ki je potrebna in važna.

To nalogo sem prevzel jaz in jo bom v naslednjem skušal po možnosti izvršiti.

Da moramo pri vseh bolj resni in nevarnih boleznih nemudoma poslati po živinodraznika, tega mi menda pač ne bo potreba posebe dokazovati. Da spoznamo kako bolezen in ukrenemo proti nji vse potrebno, za to pač ne zadostuje samo uganjanje ali besedi kakšnega bolj ali manj izobraženega in spretnega praktika, za to je treba znanstvenih dokazov in raznih poskušav.

Bolezen se kaže v bolj ali manj sestavljenih razmerah in dogodkih, ki povzročijo, da kak od spremenjen svojemu naravnemu sestavu ali ne more več izvrševati tega, za kar je po naravi odločen, kar je navadno tako posledica najprej omenjenega pojava. Zato pa ne moremo umeti in do dobra spoznati bistva kakšne bolezni, če ne poznamo dobro naravne sestave živalskega telesa. To dobro znanje in podrobno poznanje živalskega telesa pa si pridobimo šele z dolgoletnim študiranjem in natančnim opazovanjem živalskega telesa.

Veseli me, da lahko rečem, da se ljudje sedaj in v mnogo večji meri in bolj vestno brigajo za živino zdravniško pomoč in da se v velikem delu prebivalstva že kaže dejansko prepričanje, da je ob današnjem na-